

Yetişkinliğe son sürat giderken çekilen sancılar

IRMAK ZİLELİ irmakzileli@gmail.com

Behçet Çelik'i edebiyat okuru zaten tanıyordu. Hatta belki genç edebiyat okuru da... Ama bu kez yalnızca gençler için yazdığı 'Sınıfın Yenisi'yle bugüne dek karşılaşmamış olan genç okurlar da tanıyacaklar onu. 'Sınıfın Yenisi'nin genç insanların varoluş süreçlerinde yaşadıklarına ayna tutan bir öyküsü var. Anne-haba ile ilişkiler, aşklar, dostluklar, ilgi alanlarının biçimlenişi, kaygılar, istekler... Behçet Çelik o yılları çok gerilerde bırakmış olmasına rağmen gençliğin dilini, ruhunu ve duygu dünyasını yakalamayı başarmış. Bu yüzden o çağın içindeki okurlar mutlaka kendilerinden çok şey bulacak. Ama yalnız onlar mı? O yılları çok gerilerde bırakmış olanlar da, anılarına geri dönecekler, hatırlayacaklar... Hele ergenlik çağında çocukları olanlar, değişen rollerinin farkına varacaklar. Aynaya bakmayı göze alırlarsa kendi çocuklarının hislerini de çözümleme şansları var. Öyleyse gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz, 'Sınıfın Yenisi' yalnızca bir gençlik kitabı değil... Pek çok 'yetişkin kitabı'nın yalnızca yetişkin kitabı olmaması gibi.

Yetişkinler için yazan biri olarak, gençliğe dönük yazarken özel bir dil tutturdunuz mu? 'Sınıfın Yenisi'nin yazarı Behçet Çelik'in edebiyatında bir farklılaşma oldu mu?

Özel bir dil arayışına girmedim. Önceki kitaplarımda da yalın bir dil ve anlatımı yeğlemiştir. Öte yandan öykülerimde kimi zaman alt-metinler bulunur; bu kitapta bundan bir parça kaçındığımı söyleyebilirim. Belki bir de uzun cümlelerden, uzun paragraflardan uzak durdum, okuma alışkanlığı oluşmakta olan okurları zorlamamak için.

Bu bağlamda yetişkin edebiyatı ile gençlik edebiyatının sınırları belirlebilir mi size göre? Kesiştiği yerler, farklılaşmalar olur mu?

Böyle bir sınır çizmenin mümkün olmadığını düşünüyorum. Ortaokul lise ders kitaplarında yer alan edebi metinlerin çoğu 'yetişkin' edebiyatındandır, gençler için yazılmamışlardır. Okuma alışkanlığını erken kazanan gençler o yaşlarda büyüklerle aynı kitapları okumaya başlarlar. Tersine daha nadir rastlanır. Büyükler dönüp gençlik kitaplarını pek okumazlar. Gençlik kitaplarının öğretici, eğitici yanı varmış gibi gelir çoğu zaman, oysa yetişkin edebiyatı içerisinde anılan kimi yapıtlar da fazlasıyla öğretici,

Behçet Çelik: 'Yetişkinliğe son sürat gittiğimiz yaşlardaki sıkıntılara işaret etmeye çalıştım. Bilirsiniz, o yaştaki gençlerin bir yanı yetişkin bir yanı çocuktur. Anne babalar onlardan ya tam bir yetişkin ya da çocuk olmalarını ister'

yol gösterici olabiliyor. Sorun, edebiyatı ne olarak gördüğümüzde sanırım. İyi bir gençlik kitabı büyüklere de edebi zevk verebilir. Geçen yıllarda ilkgençlik çağına yönelik pek çok öykü antolojisi yayımlandı. Bu antolojilere seçilen öyküler yazarların gençler için yazdıkları kitaplardan seçilmemişti. Bu da böyle bir sınırın olmadığını bir göstergesi.

'Sınıfın Yenisi' ergenlik çağını yaşayan bir gencin anne ve babasıyla ilişkisine, aşkla tanıştığında bunu nasıl yaşadığına ve bir de arkadaşlık bağlarına odaklanıyor. Siz o çağlarınızda bu romanı okusaydınız, kendi payınıza neler çıkartırdınız?

İlkgençlik yetişkinliğe ilk adımlarımızı attığımız, kendi dışımıza çıkmaya gerçek anlamda başladığımız bir dönem. Anne babalarımız, öğretmenlerimiz yaşları nedeniyle, karşı cinsten arkadaşlarımız cinsiyetleri nedeniyle bizden çok farklı gelir bize. Arkadaşlarımızısa bizim gibidir; benzerlerimiz olarak görürüz onları, ama zamanla onlarla da farklarımız olduğunu anlarız. Böylelikle kendi benzersizliğimizi, bireyselliğimizi fark ederiz. Kendimizi ifade etmeye can atarız, sürekli olarak bizim gibi olmayanlarla çatışma içerisindeyizdir zaten. Bu romanı o zamanlar okusaydım, yalnız olmadığımı düşünürdüm sanırım.

Romanda iki genç var ve biri müzikle öteki de yazıyla kendini ifade ediyor. En azından gelecekte böyle olacağı izlenimi ediniyoruz. İkisi de sanatın dalları, ikisi de bir tür anlatma biçimi. Gençlerin temel derdi de galiba "kendini anlatamamak". Roman kahramanlarına bu ilgi alanlarını kazandırırken, gençlere söylemek istediğiniz

neydi?

Romanda Emre ve Arda yazıyla, müzikle ilgili oldukları için arkadaş olmuyorlar. Arkadaş olduktan sonra haberdar oluyorlar birbirlerinin ilgi alanlarından. Arkadaşlarımızla bize benzedikleri için yakınlaşmışızdır, ama bize benzemeyen bir dolu yanları da vardır. Bu yüzden bazen çok can yakatan tartışmalar yaşarız. Zaten çevremizdeki herkes bizden farklıdır; bir de arkadaşlarımızın farklılığı iyiden iyiye kendimizi yalnız hissetmemize yol açar. Yine de iç dünyamızı ilk olarak arkadaşlarımıza açarız. Arkadaşlarımız o yaşlarda bizim dışarıya, dünyaya sesimizi duyurmamıza aracılık eden, kendimizi az ya da çok açtığımız ilk insanlardır. Emre başkalarıyla girdiği ilişkiler üzerinden kendisini de tanımaya başlar roman boyunca. Emre ile Arda'yı birbirlerini görebilecekleri aynalar olarak düşündüm. Arda'nın hayatındaki her farklı nokta, oturduğu mahalle, ailesi vs Emre'nin kendi yaşadığından çok farklı dünyalar olduğunun da ayırtına varmasına yardımcı olur. Bir yandan da kendisinin de değişmekte olduğunun, bir yıl ya da bir ay önceki Emre olmadığının farkına Arda'nın ve bir zaman sonra Sibel'in ona tuttuğu aynalar sayesinde varır. İlgi alanları, müzik ve yazı, hem benzeşen hem de birbirinden çok ayrı uğraşlar. Arkadaşlarımızın bize hem benzeyip hem de bizden çok ayrı olmaları gibi.

Bu romanda da Emre'nin okul değiştirmesi gündeme gelince arkadaşını yitirme kaygısı son derece yakıcı bir hal olarak yansımış. Ama o yollardan geçmiş biri olarak okuduğumda, ohoo

daha ne arkadaşlar edineceksin ve kaybedeceksin derken yakaladım kendimi. Sonra gençlikteki arkadaşlıkları yitirmenin ne kadar acı olduğunu düşündüm. Neden böyle oluyor? Bu 'doğanın yasası' mı?

Değişiyoruz, yaşadığımız hayatlar farklılaşıyor, bazen arkadaşlarımızın yolları bizimkiyle paralel olmuyor, kopuyoruz. Haklısınız bu süreçte kırılıyor, kırıyoruz, arkadaşlıklarımız eski yoğunluğunu taşıyamıyor, sürmüyor. Daha çok bir özlem ya da sızı olarak kalıyorlar içimizde. Onlara en çok kızdığımız zamanlarda bile onlarla zamanında paylaştıklarımızın hatırı kalıyor ama. İlkgençlik arkadaşlarımızla ilişkimiz bizim dünyayla gerçek anlamda ilk karşılaşmalarımızdan biri. Onlarla ilişkimizin yürümemesi, yollarımızın ayrılması da, doğanın ve dünyanın temel yasası olan değişim konusundaki ilk deneyimlerimizden.

Roman, ergenlik çağunun temel problemi olan anne-babayla ilişkiler konusuna gencin tarafından bakıyor. Romanı okusalar anne ve babaların da çıkaracakları sonuçlar var mı sizce?

Yetişkinliğe son sürat gittiğimiz yaşlardaki sancılara, sıkıntılara işaret etmeye çalıştım romanda. Bilirsiniz, o yaştaki gençlerin bir yanı yetişkin bir yanı çocuktur. Bunun gerilimini her an duyarlar. Anne babalar onlardan ya tam bir yetişkin ya da çocuk olmalarını ister, ilkgençlik çağının bir geçiş dönemi olduğunu göz ardı ederler; kendileri de bunu yaşadıkları halde. Sanırım, bu zorlu dönemi atlattıktan sonra hatırlamak istemiyoruz o yaşları. Roman bunu bir parça gösterebilirse bu beni çok mutlu eder.